

FOAIA POPORULUI

Apare în fie care Duminică

Cea mai veche foaie politică-poporală înființată la anul 1892 de partidul național român

Sub conducerea unui comitet

PREȚUL ABONAMENTULUI	Redacția și Administrația: Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 12. (lângă poșta)	INSERATE
Pe un an . . . . . Lei 14.-	Telefon Nr. 146.	se primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI (strada Măcelarilor Nr. 12).
Pe o jumătate de an . . . . . Lei 7.-	Adresa telegrafică: »Foaia Poporului«.	Un șir pe lit primădată 50 bani, a doua-oară 40 bani, a treia-oară 30 bani.
Pe un pătrar de an . . . . . Lei 3.50		
Prețul unui Exemplar . . . . . Lei -30		

Statele și popoarele.

Statul nu e altceva, decât o familie mai mare, o familie cu mulți membri, înrudiți ori neînrușiți între olaltă, membri, cari stau însă sub aceeași ocărmuire mai înaltă și sunt guvernați după aceleași legi, obligătoare pentru toți membrii, sau cetățenii statului. Pentru că membrii acestei familii mari, se numesc cetățeni.

Poporul, națiunea, iarăși, nu e altceva, decât o familie mare, cu mulți membri, după sânge toți înrudiți între olaltă, fiindcă toți își au aceeași obârșie, aceeași tulpină din care se trag, cu membri deci, cari vorbesc aceeași limbă, au același port, aceleași obiceiuri și datini și mai presus de toate au aceleași sentimente și dorințe.

Pentru întemeierea unui stat se cere teritoriu și populațiune, fiindcă statul e atât o părticică din lume, cât și o bucată din omenime; dar națiunea poate să existe și fără de stat, fără de teritoriu special, despre care afirmare ne dau dovadă iganii, cari încă formează un neam, o națiune, fără a mai avea statul lor propriu ca pe vremea lui Faraon, și apoi evreii, cari asemenea formează un neam separat de oameni, o națiune, fără a-și avea statul lor propriu, ca în vremea veche, respirași fiind ei acum în toată lumea, de unde englezii și americanii ar vrea să-i adune și să-i așeze în părțile Astei, în Palestina, ca să formeze de nou un stat propriu, statul evreesc. Pentru că destul ar fi ei pentru a forma un stat, căci sunt doară în lumea întreagă c'au 12 milioane, iar cu arabii, asirienii, și celelalte popoare de aceeași obârșie împreună, toate de origine iudaică, numărul lor se urcă la 30 de milioane. Ar putea deci să formeze un stat mare și bogat evreesc, dat fiind, că în mâinile evreilor sunt îngrămădite cele mai mari bogății în zilele de astăzi.

Națiune, popor, poate deci să existe și fără de stat, dar statul nu poate exista fără populațiune, pentru că în înțelesul mai strâns al cuvântului, populațiunea, cetățenimea formează statul. Un teritoriu fără populațiune, nu poate fi numit stat, ci numai aceea ce e, teritoriu pustiu, care aparține altui stat, ori nu aparține nimănui.

Hotarele, granițele statului, se stabilesc prin bună învoeală, legată cu vecinii, cu statele vecine, ori prin hotărâri aduse de statele mari, întrunite în congrese, ori

în conferențe de pace. Granițele statului pot să fie lărgite, dar pot să fie și reduse, după împrejurări. Se luăm ca exemplu Franța. După războiul din anii 1870-71, avut cu Germania, granițele acestui stat atât de scump nouă, Românilor, a fost redus, pentru că Nemții au luat dela Franța provinciile Elsața și Lorena. Acum însă, după terminarea războiului a toată lumea și după învingerea antantei asupra Germaniei, provinciile Elsața și Lorena au trecut de nou la Franța, care și are teritoriul iarăși întregit, ca înainte de 1871.

Hotarele, granițele națiunii, ale poporului, ori neamului, nu se stabilesc însă prin nici o învoeală legată cu vecinii și prin nici o hotărâre a congreselor, ori conferențelor de pace, pentru că granițele acestea le-a hotărât natura. Până unde răsună acelaș graiu, până unde se vorbește aceeași limbă, se cultivă aceleași datini și moravuri și se recunoaște de comună aceeași origine de neam: se estinde una și aceeași națiune, chiar și dacă granițele ei ar trece peste mai multe state. Așa eram noi, Români, până mai eri, alalături. Națiunea noastră română se estindea peste mai multe state. Eram vre-o șapte milioane și ceva de Români în vechiul regat, supuși coroanei române și guvernului român, dar mai eram tot cam șapte milioane de Români supuși altor domnitori și altor guverne, unii celui rusesc, alții celui austriac, alții celui ungar și iarăși alții celui sârbesc și celui turcesc.

Eram o singură națiune, dar împărțită, în urma răutății vremilor, în mai multe state, eram băgați slugi la mai mulți stăpâni. A venit însă războiul acesta a toată lumea, care a cerut multe și mari jertfe dela toate popoarele, mai ales însă dela noi, dela neamul românesc, și a scos la suprafață ideea, căreia noi de mult ne închinăsem, și a cărei înăptuire de mult o așteptam: ideea formării statelor după națiuni, după popoare. Tot ce e de o limbă și de o obârșie, să se unească la olaltă și să formeze un stat, ca să nu mai fie de loc în lume state de mai multe națiuni, cari să se certe mereu și să se dușmănească între olaltă. Dată a fost lozincă aceasta din partea lui Wilson, prezidentul statelor unite americane, care cu drept cuvânt va purta în istorie numele de mântuitorul neamurilor, de reorganizatorul statelor și al popoarelor.

În urma învingerei acestui principiu al lui Wilson, primit cu nespusă bucurie de toți cei de-adreptul interesați, vedeți astăzi, cum statele vechi și puternice se prăbușesc și în locul lor resar alte state nouă. Vedem, cum statul polon, — care a existat cândva, dar în urma răutății vremilor și poate că și în urma vinovăției celor dela conducerea acestui stat, adineaoră mare și înfloritor, (pentru că Polonia sunt doară un popor de 25 milioane de suflete) a fost desființat și națiunea polonă a ajuns să fie împărțită în alte trei state vecine, cel rusesc, german și austriac, — vedem, cum acest stat polon vine reînființat de nou, ca stat independent polon. Vedem apoi cum sârbii și cei de un neam cu ei, croații și slovenii, și asemenea uniți într'un singur stat, al Jugo-Slaviei, al Sârbiei-Mari, iar cehii și slovacii, formând și ei separat un stat național al lor, și vedem, cum Românii de pretutindenea își dau mâna și formează un stat mare național, România Mare, din care mai lipsesc numai micul frânturi de neam, numai Românii din Torontal și cei din Timoc, de sub domnie sârbească, pentru că să putem spune, că acum cu adevărat întreaga națiune română formează un singur stat: statul național-român.

Se nasc deci și statele, întocmai cum se naște tot ce există, tot ce are viață în lumea aceasta, se nasc și statele, trăesc și mor. Viață vecinică nu are nime și nimica în lumea aceasta. Numai puterea, care stă deasupra lumii, care a dat viață lumii, e vecinică: dumnezeirea. Trecătoare sunt deci și statele și nime nu poate spune înainte, că oare cât are să trăească cutare sau cutare din ele, întocmai cum la naștere nu se poate spune despre nici un om, că viața cât de lungă îi va fi pe acest pământ și cum nu se poate spune nici despre pomul sădit în grădină, că oare v'a ajunge să dea roadele așteptate, ori se va usca înainte de vreme? Că statele cât au să trăească, nu se poate deci proroci, nu se poate spune înainte; aceea însă se poate spune, că statele ce au să facă, ce trebuie să facă, pentru că viața lor să fie cât se poate de lungă, întocmai cum se poate și omului spune, că ce are să facă, cum are să trăească, pentru că să ajungă, dacă se poate, până la cele mai adânci bătrânețe. Și cu tema aceasta ne vom ocupa într'un articol următor, arătând, că viața îndelungată a statelor atârână totdeauna dela — conducătorii lor.

Răvaș politic.

România a semnat pacea.

Domnul general Coandă, șeful delegațiunii române la Conferința de pace, s'a prezentat Mercuri, săptămâna trecută la orele 5 d. a. în ministeriul afacerilor străine din Paris și a subscris contractul de pace cu Austria și apoi pacea cu Bulgaria. A mai semnat în urmă și tratatul, care ia sub ocrotirea puterilor mari minoritățile de pe teritoriul românesc, după ce în documentul din urmă s'au făcut unele schimbări favorabile României. Conflictul care se născuse între România și Austria pe urma împotrivirii de-a semna pacea cu Austria, e prin urmare aplanat.

O nouă conferință de pace?

Presa oficială din Anglia susține necesitatea de a se convoca la Londra o nouă Conferință de pace, în scopul de a revizui toate tratatele de pace, care au fost legate până acuma. Convocarea acestei conferințe, — scriu ziarele engleze — e necesară, pentru a se repara toate greșelile și nedreptățile, făcute de Consiliul suprem, care a nemulțumit toate statele. Va se zice să recunoaște și în Anglia, că Consiliul-suprem nu a procedat tocmai cu dreptate la compunerea tratatelor de pace, impuse celor mai mici și mai slabi. De altcând se scrie, că domnul Clemenceau, ministrul-prezident francez, se află tocmai acum în Londra, pentru a se înțelege cu guvernul englez, ce ar mai trebui să fie făcut, pentru așezarea definitivă a păcii în Europa.

Americanii au plecat din Paris.

Membrii delegațiunii americane dela Conferința de pace au plecat din Paris, lăsând acolo numai pe ambasadorul american, care în viitor va participa la ședințele Consiliului-suprem numai cu vot consultativ. Lucrul acesta e explicat astfel din partea presei parizene, că America nu vrea să se amestece în afacerile europene, ci lasă în grija puterilor din Europa, ca ele singure se pună temelile păcii, ale înțelegerii și ale mulțumirii în statele europene.

Dunărea e internațională.

Consiliul-suprem dela Paris a încunostințat țările interesate, că prin tratatul de pace, care va fi legat cu Ungaria, Dunărea întregă, dela Regensburg până la Sulina, va fi internaționalizată, adică va fi a tuturor și va fi pusă sub administrația unei comisiuni, compusă din reprezentanți ai puterilor aliate. Prin urmare, navigația pe Dunăre va fi permisă în viitor fără nici o restricție pentru toate vasele și luntrele, aparținând ori cărui stat. Oprirea în porturi a vaselor se va putea face însă numai cu autorizația statelor respective, după anumite norme, stabilite de comisiunea amintită, care își va avea reședința în Budapesta. Prin înființarea acestei comisiuni încează activitatea comisiunii dunărene, care a existat până acuma și care se desființează.

Denikin de nou bătut.

Știrile venite din Rusia ne spun, că situația armatei voluntare a lui Denikin e desperată. Bolșevicii o atacă mereu și încă cu mare succes. Luptele se dau pe un front de 160 mile, pe ambele părți ale orașului Kiev, pe care Denikin a fost silit să-l evacueze. Bolșevicii au aruncat în luptă trupe numeroase. Dispun de 350.000 de soldați și de 1000 tunuri grele. În urma înfrângerilor continue din zilele din urmă, e de așteptat o retragere generală a trupelor comandate de generalul Denikin, care, cum să vede nu se apropie, ci se îndepărtează mereu de realizarea dorințelor sale, de a vedea de nou reînființată vechea Rusie, cu vechile ei hotare.

Situația în Ungaria.

Ungurii nu se pot deloc împăca cu situația ce li-s'a creiat după războiul, pe care ei l'au provocat, pentru-că dacă în Ungaria nu se aflau popoare nemulțumite, popoare asuprite, războiul

nu ar fi izbucnit. Astfel cetim în zărele maghiare, că ministrul ungar de război, domnul Friedrich, fost mai înainte ministru-prezident, ar fi declarat cu ocaziunea unei întruniri publice din Budapesta, că Maghiarii își vor apăra patria până la ultima picătură de sânge și nu vor lăsa nici un petec de pământ în mâinile străinilor! Cu cine și cu ce? Intrebăm noi, cei amenințați. Conferința de pace nu le permite să aibă o armată mai mare decât numai de 30.000 de voluntari, pentru susținerea ordinii interne. Cu armata aceasta vor bate Ungurii pe toți vecinii? Alegerile pentru dietă s'au pus pe 25 Ianuarie, iar delegații trimiși la Conferința de pace au plecat la Paris sub conducerea contelui Apponyi.

Știri din Budapesta.

Din izvor absolut autentic primim următoarele informațiuni despre cele ce se petrec în Budapesta, capitala Ungariei:

Garda albă din Budapesta, numită și garda creștină, s'a împărțit în 2 grupe, una a lui Huszár, și alta a lui Friedrich. Garda lui Friedrich a luat numele de garda verde.

Friedrich atacă mereu pe Huszár, fiindcă acesta protejează pe oarei. Lupta între ei, pe aceasta temă, este foarte mare și din aceasta cauză s'au format două gărzii, cea albă alui Huszár și cea verde alui Friedrich.

Duminecă, în 7 Decembrie, partizanii lui Friedrich au ținut o adunare, la care au participat 3—4000 oameni. După adunare manifestații s'au dus la redacția ziarului »Népszava«, pe care au devastat o complect, așa că ziarul a apărut a 2-a zi, în alt local. Poliția nu a intervenit decât după o oră și jumătate. Luni dimineața (8 Decembrie) manifestații au devastat redacția ziarului »Az Est«, de pe strada Rákóczi. Manifestanții cântau: »Jos jidanii!«

Față de agitațiile lui Friedrich, guvernul maghiar a ordonat internarea tuturor străinilor, în care intră și Românii. Ordinul a început să fie pus în aplicare, în cercurile serioase din Budapesta care-și dau seama și apreciază just starea lucrurilor, se vorbește cu mare aprindere și teamă, că în Budapesta nu se va mai putea ține ordinea, decât 3—4 săptămâni, cât ajunge alimentele lăsate și date prin îngrijirea armatei române, iar după aceasta va izbucni revoluția din nou și cu mare furie.

Munitorimea din Budapesta regretă plecarea armatei române, singură care s'a interesat și a reaprovizionat capitala în mod real și eficient, pe când guvernul actual a pus o serie nesfârșită de funcționari mari, plătiți cu sume enorme, cari se îngrijesc numai de alimentarea lor și a familiilor lor, — discută cu săptămânile, — promit tot felul de lucruri, și nu numai că nu fac nimic pentru aprovizionarea muncitorilor, dar consumă neproportional și alimentele lăsate de Români.

Presa din Budapesta face o agitație pe cât de mare, pe atât de nefondată, publicând tot felul de minciuni că: în România a izbucnit revoluție, că la Oradea, Cluj, Sibiu Deva au fost mizerii mari cu vărsări de sânge. Populația noastră și chiar cea ungurească din teritoriul românesc, pot spune și apracta adevărul.

Jumătate din armata lui Horthy este compusă din foștii soldați ai găzii roșii. Insuficiența în rândurile lor a scăzut aproape complect și azi nu mai servesc decât pentru hrana și plata ce o primesc. Aceștia abia așteaptă a nu fi plătiți sau a nu li se da hrana, spre a avea motiv ca să reînceapă epoca găzii roșii.

La 9 Decembrie s'a început recrutarea oamenilor din conting. născuți între 1883—1895, adică a soldaților între 35—24 ani. Nu se recrutează soldații din Budapesta. Acei dela sate dezertează mereu. Garda albă și garda verde e lipsită de orice capacitate de luptă, nu au arme, munițiuni, tunuri, și nu vor cu nici un preț a lupta. Fac serviciu numai pentru plată.

În Budapesta circa 3—400000 (trei până la patru sute de mii) de lucrători sunt rămași fără lucru și rămași ne aprovizionați. Din ei se recrutează garda verde, care este organul de luptă contra democrației. Aceștia vor să se întoarcă cât mai urgent timpurile găzii roșii. Burgheziimea și bogățiașii sunt foarte îngrijorați.

Săptămâna trecută a fost arestat la Miskolcz de poliție și condus înaintea tribunalului,

care judecă procesul urmărilor asasinilor contelui Tizza, căpitanul Hüttner, care a fost partaș la asasinat. Acesta a declarat, că unul din auto-ii morali și pegășitorul întregel conspirației a fost Friedrich. În urma mai multor zile de cercetări serioase, adunându-se probe evidente, ministrul de război Friedrich a fost arestat de tribunal.

În teritoriul dintre Tisa și Dunăre se face recrutarea oamenilor născuți între anii 1874 și 1882 (deci contingentele 1902 până la 1908). Aceștia sunt duși dincolo, la vest de Dunăre, unde sunt încorporați; din cauza lipsei de armatură și mai ales efecte, sunt nevoiți a face serviciu și chiar la găzdi îmbrăcați în haine civile. Din cauza lipsei de hrană și încălzit 60 la sută din cei mobilizați dezertează. Pentru a împiedica, ca locuitorii din teritoriile, unde se face recrutarea (zona dintre Tisa și Dunăre, în care din cauza ocupației nu se făcuseră recrutări), să vadă adevărul, trecerea Dunării spre vest nu este permisă.

Partidul din Seghedin refuză a intra în legătură cu guvernul din Budapesta, pentru-că are probe suficiente, că acest partid deserveste înțelessele străinilor în schimbul unor avantagii enorme materiale și unor promisiuni morale, ca vor ocupa funcții înalte.

În Budapesta cercurile serioase discută cu aprindere și sunt revoltate contra guvernărilor, care în loc de a se interesa de aprovizionarea populațiunii serace cheltuiesc sume extraordinare pentru conducerea unei propagande nezabuite, asemenea în loc de a ajuta și lucra pentru întoarcerea ordinii, se vorbește că biroul de propagandă lucrează pe toate căile asupra funcționarilor unguri rămași la căile ferate dela vest de Tisa. Întârzierile trenurilor de alimente și de persoane este cauzată de această propagandă, iar nu din lipsa de cărbuni. Mecanicii și funcționarii fiind plătiți de propagandă, defectează inadins mașinile și întârzie fără rost, — ca să îngreueze aprovizionarea și astfel prin foamete să grăbească o revoluție, pe care o așteaptă în zadar. — Din cauza acestei greșeli, — acei care sufer sunt toți unguri din Budapesta. S'a hotărât a se face demersuri la armata română, ca să fie făcută cruceare contra propagandiștilor și acelor cari se lasă a fi păcăliți.

Din București.

Desbaterile parlamentare. — Domnul N. Iorga președinte de cameră. — Nemulțumiri pretutindenea. — Domnul ministru-prezident Vajda bolnav.

După o pauză de zece zile, corpurile legislative române, camera și senatul, și-au reluat activitatea parlamentară, Marți, în 9 Decembrie. Pauza de zece zile a fost pricinuită, cum știm, de greutatea ivite în jurul formării noului guvern al Românelor-Mari. În ședința din 9 Decembrie s'au întâmplat la cameră următoarele:

Ședința s'a deschis la orele 3 d. a. S'a cetit și aprobat sumarul ședinței premergătoare și s'a cetit seria de comunicări și cereri, intrate la birou, apoi domnul St. C. Pop, anunțând că domnul ministru-prezident Al. Vaida-Voevod este bolnav, dă citire mesajului regal despre numirea noului guvern. Declară, că domnul președinte al consiliului își va espune programul de muncă și v'a face declarațiile asupra situației imediat cum îi va permite starea sănătății.

Deputatul Costa Foru anunță o interpelare în chestia Prințului Carol și a arestării ziaristului P. Șeicaru, iar deputatul V. Madgearu cere mai multe dosare, în scopul de a adresa guvernului interpelări. Vorbește apoi domnul N. Iorga și cere respectarea ordinii de zi, procedându-se la alegerea președintelui camerei. Președintele, generalul Gh. Marcu, consultă camera și se hotărăște procedarea la vot, pentru alegerea președintelui, în locul domnului Vaida-Voevod, numit președinte de consiliu.

Domnul N. Iorga la de nou cuvântul și declară, că în urma invitației ce li s'a făcut și în urma stăruințelor puse din partea prietenilor primește sarcina grea de președinte al camerei.

Surprindere mare în cameră, pentru-că nimeni nu se aștepta la aceasta. Guvernul luase înțelegere cu șefii partidelor din blocul parlamentar, ca președinte al camerei să fie ales dl V. Goldiș. Acesta era candidatul oficial la președinție. Se face votarea, al cărei rezultat e, că

domnul Iorga a întrunit 168 voturi și domnul V Goldis 151. Domnul Iorga a fost proclamat de președinte al camerei române.

Luându-și în primire scaunul de președinte, domnul Iorga declară, că ca președinte de cameră v'a fi nepărtinitor față de oricine, atunci, când își espune convingerile, păstrează ordinea și urbanitatea în discuții. Dorește, ca parlamentul să se apuce de lucru, pentru că țara să treacă prin prefacerile de care are trebuință. Crede, că atunci, când v'a părăsi scaunul pe care l ocupă, lumea de bună credință v'a putea spune, că pe el a stat un om de treabă.

Se alege și un vice-președinte, în locul lui Pan Halipa, intrat în guvern. Voturile cele mai multe le primește Dr. Cingureanu, care e proclamat ales.

Se stabilește ordinea de zi pentru ședința următoare și ședința se declară închisă.

La senat ședința s'a deschis la orele 5 d. a. Și apoi ministrul St. C. Pop a dat citire mesajului regal despre formarea noului guvern, se citește lista astelor intrate la birou, unii senatori, aleși și în cameră, renunță la mandatele de deputați, și apoi se adresează guvernului mai multe plângeri, la cari ministrul de lucrări publice, M. Popovici, răspunde, că v'a lua măsurile necesare pentru stăvirea abuzurilor și pentru satisfacerea nevoilor publice.

La orele 6 și jumătate ședința se ridică.

Mercuri, în 10 Decembrie, ședința camerei se deschide la orele 2 și jumătate. Președinte N. Iorga. După formalitățile obicinuite, deputatul I. Răducan cere mai multe acte, în scopul înaintării unei interpelări.

Preotul Nicolaescu se plânge în contra abuzurilor cu permisele de transporturi și cu dobândirea de vagoane. Cere esmiterea unei comisii parlamentare, care să cerceteze toate nelegilele dela căile ferate, în scopul, ca cei vinovați să poată fi pedepsiți.

Deputatul Hristodorescu citește un memoriu al administratorilor de plasă (pretori) și al notarilor, iar deputatul Dr. N. Lupu înșiră o mulțime de abuzuri săvârșite față de oamenii dela sate, cerând anchetă parlamentară pentru a se stabili vinovățiile și a se da despăgubiri celor înșelați.

Președintele N. Iorga declară, că inima tuturor parlamentarilor este în rândurile țărănilor.

În numele guvernului declară domnul Aurel Vlad, că toate abuzurile se vor stărpi, pentru că guvernul de acum nu a venit să facă politică, ci bună administrație. Cererile deputatului Lupu le primește și și le însușește.

Deputatul Petică încă înșiră mai multe abuzuri, unele petrecute la ministerul de instrucție, iar ministrul Oct. Goga protestează în contra învinuirii aduse ministerului de instrucție, fără a se preciza vre'un fapt de vinovăție. Asigură camera, că nici un abuz nu va fi tolerat.

Deputatul I. Ciocârlan arată starea vrednică de plâns a satelor din județul Putna. Cere esmiterea unei comisii parlamentare, care să studieze situația la fața locului.

Vorbește la obiect ministrul St. C. Pop care cunoaște situația, pentru că a vizitat regiunile devastate de dușman. Afiă, că pentru reînflorirea satelor din regiunile acestea e necesară înființarea unui resort al refacerii.

Deputatul Balanescu adresează guvernului mai multe cereri, iar deputatul Ioanițescu interpelează în chestia stagnării transporturilor. Cere anchetă judecătorească la direcția generală și la direcțiile regionale ale căilor ferate.

Ministrul A. Vlad roagă pe interpelator să și înșire punctele de acuzație în ședința următoare, când v'a fi de față ministrul lucrărilor publice.

Deputatul Haneș vorbește despre unele nereguli petrecute la școala dela mănăstirea Dealu iar deputatul Ștefan Ioan vine cu o serie de plângeri în contra celor dela căile ferate. Tot plângeri deci din toate părțile. Președintele închide ședința camerei, la orele 5 din pricina, că deputații nu mai erau în număr.

La senat ședința s'a deschis la orele 5 d. a. A fost prezidată, ca cea premergătoare, de Paul Bujor, președintele senatului, care comunică tristă veste despre moartea senatorului din Bihor, Dr. Coriolan Pop. După înaintarea unor

cereri și dorințe, precum și însușirea unor plângeri, senatorii tres în secțiunii pentru a lucra. Acelaș lucru s'a întâmplat și în ședința de Joi, 11 Decembrie. Senatul a lucrat în secțiuni.

Ședința camerei, în ziua Joi, în 11 Dec., a fost cam sgomotoasă. Președintele N. Iorga aduce aminte camerei, că se afiă în ziua aniversării luării Plevnei. Aduce închinare umbrelor eroilor, cari prin sângele lor au apărut și cinstit țara.

Deputatul socialist Cristescu interpelează în chestia grevei muncitorilor din Piatra-Neamț și Constanța. Ministrul Vlad răspunde, că nu cunoaște situația, iar președintele Iorga cere interpelarea în scris și promite măsuri de îndreptare, în interesul dreptății și al liniștei țării.

Deputatul Herovanu cere guvernului să satisfacă cererile funcționarilor judecătorești, de a li-se îmbunătăți starea materială.

Deputatul Păguica, din Banat, rostește o vorbire mai lungă în contra consiliului dirigent din Ardeal. Înșiră abuzurile sevărite cu permisele. Răspund pe rând ministrilor Goga, Vlad și Bontescu, care cere răgaz de trei zile, pentru a putea răspunde cu acte.

Ministrul de războiu, generalul Răzcanu, răspunde la vorbirile din ședința premergătoare ale deputatului Petică și Lupu.

Deputatul Țincota vorbește despre lipsa de pâine în Iași și despre contrabandele ce se practică cu grâul. Cere constatarea greșelilor. Deputatul Drăghici arată lipsurile celor din Dobrogea și Zelea Codreanu ale țării în general, condamnând abuzurile administrației.

Năcazurile basarabenilor le înșiră deputatul Dr. Cingureanu, cărui îi răspunde ministrul Halipa, iar Const. Petrescu, tot din Basarabia, se alătură la cele spuse de Cingureanu.

În chestia personală vorbește de nou deputatul Păguica, după el deputatul Imbroane din Banat provocând răspunsul lui E. Goga. Mai vorbește Imbroane, încă odată, răspunzând lui Eugen Goga și constatând, că învinuirii s'au adus consiliului dirigent, nu numai în Banat, ci și în cuprinsul întregului Ardeal.

Se trece acum la alegerea comisiei pentru redactarea răspunsului la mesajul de tron, și se aleg și celelalte comisii: de petiții, de indigenate, comunală, financiară și bugetară. În ele sunt reprezentate toate partidele din blocul parlamentar.

Președintele Iorga recomandă celor chemați să lucreze în aceste comisii, să prefacă activitatea și utilitatea lor în adevărată rezultate. Apoi declară, că adunarea deputaților va da tot concursul ei domnului Vaida, ori cari ar fi colaboratorii săi în guvernul țării, năzuința tuturor fiind aceea de a se realiza programul blocului în întregime.

Ședința se ridică la orele 5 și jumătate.

În ședința de Vineri, 12 Decembrie, a camerei, deputatul socialist Dragu a citit o declarație mai lungă a conducerii partidului socialist, în care declarându-se de ilegale alegerile făcute, se cere dizolvarea parlamentului, ridicarea stărei de asediu și a cenzurii, pentru a se putea face alte alegeri, cu adevărat libere. Au răspuns, deputatul A. C. Cuza și ministrul St. C. Pop, Inculeț și Nistor, și s'au făcut declarații și reprezentanții minorităților: Brandsch, în numele sașilor și al șvabilor, Sneatsniuc, în numele rutenilor, Glabovsky în numele slovacilor și Melinksohn în numele evreilor, declarând toți, că alegerile au fost libere pretutindenea și că minoritățile înă s'au putut va lora și sunt reprezentate în parlamentul României-Mari.

Alți deputați au mai înșirat câteva plângeri, iar deputatul Meteș a făcut propunerea, ca deputații și senatorii să primească salar pe lună 2000 lei și diurnă de câte 100 lei pentru fiecare ședință, deci 5000 lei lunar. S'a propus și modificarea regulamentului de casă.

La senat s'a făcut Vineri, în 12 Decembrie, alegerea comisiei pentru redactarea răspunsului la mesajul de tron și s'au ridicat și apoi mai multe plângeri. Guvernul a promis, prin graiul ministrului A. Vlad, introducerea mai multor dări noue, mai ales asupra cășugurilor de războiu. Sâmbătă senatul n'a ținut ședință, pentru că s'a putut lucra comisunile. La cameră,

Sâmbătă în 13 Decembrie, au făcut declarații de loialitate deputatul ruten din Maramurăș, Selinski și Mustafa Mehmet din Dobrogea-nouă, iar deputatul Bucureșu din Banat a descris situația celor din Torontal. Alți deputați au înșirat serii nouă de plângeri.

Luni, în 15 Decembrie, ministrul președinte Vaida a făcut declarațiile așteptate, în cameră și senat, dar despre cele întâmplare în ședința aceasta, vom raporta în numărul viitor.

Către abonați!

În rândurile următoare publicăm o parte a comunelor de unde se pot trimite bani pe poștă. Rugăm deci pe iubii noștri abonați să trimită abonamentul la foaie. Bani se primesc în:

(Urmare și fine.)	Medias	Saschis
Feneșul săsesc	Medgyesháza	Sebeșul săsesc
Galgo	Mercurea	Sătmăr 1, 2
Gătaia	Meșterhaza	Szeghalom
Grind	Mezőhegyes	Sic
Gogan	Mezőkovácsháza	Săchekid
Gogașiu	Mezőszentmihály	Slimnic
Grind	Mica	Săliște
Ghiriș	Micăsasa	Semlac
Gurghiu	Mihes 1, 2	Sănbenedic
Gurasada	Mihailău	Scent nate
Ghetar	Milașul mare	Sona
Gilău	Mociu	Sărățel
Giugeu-Sănmiclăuș	Moșes	Seini
Gyimesbukk	Moldova nouă	Sovata
Ghloroc	Moșna	Sărduc
Giuja	Nădășelul unguresc	Săvâghisla
Gărbul-unguresc	Nădășul Săsesc	Sântana
Gherla	Nădlac	Sănpetru
Garbova	Nagyszereud	Șebis
Ghimbav	Nășăud	Șimosul murășean
Hașfalău	Nyárádmagyaros	Șieul mare
Hașeg	Nyárádszereda	Șirnașul mare
Hendort	Nimighea ungu-rească	Șeica mare
Hida	Nochrich	Șomcuta mare
Hidig	Ocna-Sibiului	Ștuleu Silvaniei
Homorod	Odorheiu săcutesc	Șinca veche
Homorod-Almaș	Oleștelec	Șarcad
Homorod-Simărtin	Oithevitz	Șercaia
Homorodszeptal	Okl	Șarombărc
Honció	Okland	Șaros
Hosusău	Oradea-Mare	Șighisoara
Hăieșin	Oravița-montana	Șintereag
Hunedoara	Orșova 1, 2	Șovarad
Iara de jos	Oraștie	Șașnad
Iablanța	Ozna	Șărlungeni
Ibașfalău	Palota	Tâlmăciu
(Elisabetopole)	Palotallva	Teaca
Iiva mică	Panticeu	Teiuș 1, 2
Ineu	Pâncota	Teregova
Ighia	Păpăuș	Timișoara 1, 2, 3
Ighiu	Paraid	Tinc
Ilia	Pecica unguerească	Tibuța
Ileanda mare	Periamos	Tileagd 1, 2
Ieraut	Petriș	Tirgul de jos
Jecliu	Petroșeni	Tordatur
Jibău	Porumbacu de jos	Tornovo
Jidveiu	Poiana	Torocko
Jocul de jos	Pui	Tohanul vechiu
Károlyfalva	Racoș	Tonciu
Kászonszentiv	Rășinari	Toplița
Királyháza	Rășnov	Tuighes
Kobálfalva	Radau	Turda
Kocsoladfalva	Rodna veche	Turnu roșu
Kohévilgy	Răstoșne	Tușnad
Kolozsborja	Reteag	Tușnădfürdő
Körösladány	Reșița	Țaga
Közvács	Reșița-Montană	Ujfalău
Kristyor	Reghinul săsesc	Ujfalău
Konstalep	Reca	Ugra
Lăpușul românesc	Romoly	Unguraș
Lăpușul unguresc	Roșița-montană	Vad
Leșia mare	Sălciva de jos	Vaida-Reces
Leklița	Sămbăta de jos	Valamaș
Lovnic	Sănmiclăuș	Vâlășut
Lipova	Sereda-Ciucului	Vâlcele
Livezeni	Satulung	Varfalău
Lugoi	Sănpaul	Varghiaș
Lupeni	Sărmașel	Vășcău
Lopădea ungu-rească	Soațul unguresc	Veneția de jos
Lona	Sighetul Maramurășului	Vésztő
Mărghita	Sănger	Vintul de sus
Mănăstur	Salonta mare	Vintul de jos
Magyarceze	Sibiu 1	Volcan
Magyarzsombor	Sănmiclăușul mare	Zăbala
Makfalva	Săngeorgiul român	Zazon
Măinășfördő	Simeria	Zăgăr
Marosborso	Sepsiköröspatak	Zlatna
Maroscsapo	Sepsi-Săngeorgiu	Zimn
Murăș Ludaș	Simenyalva	Zărnești
Murăș Uioara	Săvârșin	Zălau
Murăș Oșorheiu (Târgu Murăș)	Sălaru	Zan
Mátészalka	Săzvegny	

Tarif:		
C. 25.- f.	C. - 25 f.	C. - 35 f*)
" 50.-	" - 50	" - 60 "
" 75.-	" - 75	" - 85 "
" 100.-	" - 100	" - 110 "
" 200.-	" - 150	" - 160 "
" 300.-	" - 200	" - 220 "
" 400.-	" - 250	" - 270 "
" 500.-	" - 300	" - 320 "

* Adăterea acasă a familiei.

Informațiuni

Convocarea congresului.

Congresul național bisericesc al bisericii greco-orientale române din Transilvania, Banat și ținuturile românești ale Ungariei, e convocat în sesiune ordinară pe 28 Decembrie a. c. la Sibiu, iar congresul electoral, pentru alegerea de Arhiepiscop și Mitropolit, se întrunește în 2 Ianuarie 1920, tot în Sibiu.

Wilson e tot bolnav. Știrile venite din America ne spun, că domnul Wilson, prezidentul Statelor Unite americane, subscrie acte oficiale, dar le subscrie cu mâna stângă, pentru că cea dreaptă e și acum înțepinită de tot. De aci putem deduce, că boala lui Wilson a pricinuit o un stac de apoplexie în partea dreaptă a corpului, fără a fi fost atins capul și creierii.

Bilanțul războiului. S'a făcut socoteala, că toate statele la olăită au cheltuit cu războiul ome de miliarde. O zi de război a costat 550 de milioane și fiecare oră din zi 29 milioane. În cursul războiului au murit 20 milioane de oameni, și pentru omorirea fiecăruia din ei s'au cheltuit, după socotelile de sus, cam osută de mii. Ce fericită putea se fie omenimea, dacă mulțimea aceea de miliarde se folosea pentru îmbunătățirea sortii ei în cele culturale și economice.

Pentru Mărăști. În seara zilei de 5 Decembrie 1919, în sala dela „Unicum” s'a dat prima serbare de deschidere, a Societății „Mărăști” filiala Sibiu — al cărei scop este strângerea de fonduri, ca să se reconstruiească satul „Mărăști”. Rezultatul serbarei a fost cât se poate mai frumos. Cu aceasta ocazie, ținem a aduce ale noastre mulțumiri tuturor persoanelor ce au binevoit a lua parte la serbare și în special următorilor doamni și doamne, cari au binevoit a dona benevol societății suma de bani dupăcum urmează: D-na Gr. Eremia 500 Cor.

D-nul W. Krafft 262.70 Cor. (Costul a 2000 bilete de intrare și 300 invitații.) Teodor Dobolu 200 Cor. Bratu N. „Foaia Poporului” 89 Cor. Ilie Măcelariu 60 Cor. Sub Lt. Onițiu R. 90 Inf 50 Cor. Dr. Aurel Crăciunescu 22 Cor. Locot. Dr. Stefanescu 20 Cor. Dr. Wilh. Goritz, primar 20 Cor. Bancu 20 Cor. D-na Lăpedatu 11 Cor. D-nul Prie 10 Cor. Milea Irlime 9 Cor. D-na și d-nul Kovats, patronul salei „Unicum”, care a dat sala, luminatul și încălzitul în mod gratuit, cum și suma de 61650 Cor. adică 10 % din venitul bufetului. Fapta vorbește dela sine. Deu Dumnezeu să avem mulți imitatori. Sibiu 8 Decembrie 1919. Directorul Filialei Sibiu: Locotenent-Colonel Morariu.

Dela Academia Română. Vineri, sâp-ă-mâna trecută, domnul profesor universitar S. Mehedinți a ținut la Academia Română din București o interesantă Conferință publică despre populațiune, ca problema fundamentală a statului român. A pledat pentru crearea unui ministeriu al sănătății publice, care se impedece mortalitatea copiilor dela țară și a arătat, că înfrățirea popoarelor nu e de așteptat și mai ales noi, Români, nu avem se o așteptăm, încunjurați fiind de vălurile Oceanului slav. Apărarea în contra acestor valuri nu poate să ni o dea, decât o populațiune sănătoasă, muncitoare și mereu în creștere. Adevărat!

Un zbor bravuros. Cea mai lungă călătorie făcută prin văzduh cu aeroplanul e a căpitanului Ross Smith, care a plecat din portul Unslow din Anglia și a ajuns la portul Darwin din Australia în curs de 28 de zile, percurgând o distanță de 11,300 mile. Pentru facerea acestui drum cu aeroplanul, guvernul din Australia puse un premiu de un milion, pe care căpitanul Ross Smith l'a câștigat, cu atât mai virtuos, că în concurs se spunea, că zborul trebuie făcut în 30 de zile, iar căpitanul l'a făcut numai în 28 de zile. Regele Angliei și guvernul din Londra l-au trimis telegrama de felicitare.

Episcopii noue ortodoxe. Cetitorii zlarului nostru știu, că în Cluj s'a înființat un Consistoriu greco-oriental, pus sub conducerea domnului protosinel Nicolae Ivan, un fruntaș al bisericii și al neamului, ca se Consistoriul și-a faceput activitatea la 1 Octombrie a. c. Suntem informați, că acest Consistoriu clujan se va deceta cât mai curând de independent — acum aparține arhidiecezei din Sibiu, — și va enunța de înființarea episcopiei de sine stătătoare a Clujului. Același lucru îl va face și Consistoriul din Oradea-Mare, unde se va înființa o altă episcopie ortodoxă, iar a treia se va înființa în Timișoara. Va se zică, vom avea trei episcopii noue ortodoxe în Ardeal, Banat și ținuturile românești din Ungaria, așa după cum era dorința marelui Metropolit Andreiu șaguna.

Dela postă. Pe baza ordinațiunii direcțiunei centrale a poștelor, orele de oficiu ale oficiului poștal și telegrafic din Sibiu s'au redus începând cu 15 Decembrie până la 31 Martie 1920, cum urmează: dela orele 8—12, după-ameazi dela 2—4 ore. După 4 ore numai telegrame oficiale să mai primesc. Localul de primire se află în curtea edificiului poștal, parter ușa a 2-a.

Alegerea din Brân. Alegerea de deputat în circumscripția Branului nu s'a făcut, cum spuneam în numărul trecut, în 11 Decembrie, ci pentru o greșală de formă, sevărită din partea președintelui de alegere, a fost amănată pe 27 Decembrie. Candidatul partidului național român și sperăm că și candidatul tuturor alegătorilor din circumscripție, rămâne însă domnul Dr. Valer Branște, șeful Resortului de culte și Instrucțiune publică din Cluj, distinsul fruntaș al vieții noastre publice, care a suferit mult și a luptat mult pentru înființarea idealului nostru național.

Redactor responsabil: Nicolae Branște

Editura și tiparul: „Tipografia Poporului”

Cenzurat de: Branște

No. 1968/1919

Publicațiune.

Materialul lemnos de 3612 m³ lemn de construcție de stejar, 2074 steri de lemn de foc de stejar și 2030 steri lemn de foc de fag de pe vre-o 40 jugăre cat. din pădurea numită „Butalo-Mittelsbuchen” a comunei Tâlmăciu să vinde în 29 Decembrie 1919 la oarele 11 a. m. prin licitație publică împreună cu oferte închise în cancelaria casei comunale din Tâlmăciu. Prețul de exclamare 304,000 cor. Vadiul 30,400 cor.

Ofertele ulterioare nu se vor lua în considerare. — Ofertele în scris trebuie provăzute cu vadiul anunțat.

Condițiunile detaliate de licitație și de contractare să pot consulta la primăria comunală din Tâlmăciu și la ocolul silvic de plasă de pe Valea Olutului cu sediul în Sibiu.

Sibiu, la 27 Noembrie 1919.

Dr. Schuster, primpretor.

Nr. 1639/1919.

Concurs

Pentru ocuparea postului de secretar cercual al Săcelului constător din comunele Săcel și Mag, în plasa Săliște, județul Sibiu, devenit vacant prin abdicere, escriu concurs.

Invit reflectanții ce au calificațiunea prescrișă în Art. de lege 1—1333 ori XX 1900 a-și înainta cererile de concurs instruite conform legii la subscrisul primpretor până inclusive 31 Dec. 1919.

Emolumentele, cele prescise în lege și statutul de organizare comunal, locuință bună în natură.

Săliște, la 8 Decembrie 1919.

Pop, primpretor.

Moșie

de arândat sau de vândut se află în comuna Șulumberg jud. Târnave-Mare: o moșie de peste 70 jug. cat. Pe moșie se află o casă și două șuri Explicații mai de aproape dă preotul Emil Păcală din Șulumberg.

No. 1706/1919.

Concurs

Pentru ocuparea postului de secretar comunal devenit vacant în comuna Galeș, plasa Săliște, județul Sibiu, escriu concurs cu termenul ultim 31 Decembrie 1919.

Invit reflectanții ce au calificațiunea prescrișă în Art. de lege 1—1333 ori XX-1900 a-și înainta cererile instruite conform legii la subscrisul primpretor. Emolumentele, cele prescise în lege și statutul de organizare comunal, locuința bună în natură.

Săliște, la 8 Decembrie 1919.

Pop, primpretor.

Publicațiune.

Să publică spre cunoștința generală că regimentul 4 Grăniceri, aflat în fosta cazarmă a Honvezilor, are nevoie de 3000 căciuli și 3000 cajobele pentru trupă.

Aprovizionarea acestora se va face prin bună învoială.

Informațiuni se pot lua dela regiment în toate zilele dela ora 9—12 și de 14—19.

Regimentul 4 Grăniceri Sibiu.

Licitație publică.

Biserica grec-cat. din Alba-Iulia (Lipoveni) i-și vinde din mână liberă prin licitație publică realitățile, agrii și intravilare celui mai mult oferent. Licitația va avea loc în 21 I. c. 1919 oara 15 în localul școlii profesionale grec-cat. Curatorul.

Cartea

REGULAMENT pentru jandarmi

se afla de vânzare la Librăria „Foaia Poporului”, Sibiu, strada Măcelarilor No. 12.

200 oi de vânzare!

Deoarece mi-am deschis un restaurant în Ibașfalău, am de vânzare 200 oi de prima calitate, cari sunt pe hotarul Hundorfului, jud. Târnave-mică, gara Ibașfalău.

Reflectanții să scrie la: Bucur Secu restaurateur, Ibașfalău, jud. Târnave-mică.

Pânză

pentru ciărciafuri, gradl pentru pantaloni dedesupt și pentru așterunt, stoffe pentru șorturi, batiste, mânuș de iarnă au sosit la Rudolf Stürner, strada Kapp No. 2. Tot acolo se află de vânzare un coș mare de voiaj.

Se caută o cărciumă

Un cărciumar harnic caută o localitate de cărciumă sau în arândă sau în parte. Oferte primește Administrația sub numele de B. B.

Casă de vânzare

Casa din colțul străzii Rosmarin No. 1 și 13 în Sibiu, local de crăsmă cu 8 odăi mari, pivniță și bucătărie și 2 odăi de locuit. Curte mare pentru căruță și 3 locuințe pentru 3 familii de închiriat, șopru pentru cai și 2 grajduri mari, 18 camere pentru marță și grădină pentru legume, conduct de apă, lumină electrică la poziție bună, se vinde din mână liberă. Doritorii să se adreseze la: Constantin Aldea, Săliște, Strada Valea, No. 1100.

De vândut

O casă cu 2 locuințe și grădină cu pomi în Sibiu, strada Zeughofplatz No. 13, cu front în 2 străzi.

Informațiuni dă majorul Mathias din Zeughofplatz No. 2.

Se vinde

un pat de lemn de nucu. Strada Schewis No. 8, etaj.

SECȚIA DE MAȘINI

a Reuniunii Economice Săsești Ardelene

Birou și magazine: **SIBIU** Adresa telegrafică: STR. SĂREI No. 22 **MASCHABTEILUNG**

are în depozit: tot felul de pluguri, grape, mașini de sămănat, mașini de sfărâmit cucuruz, mori de napi și de poame, mașini de tăiat paie, și toate celelalte mașini și unelte pentru economie. Apoi: Sape, lopeși, potcoave, țeseli, cuie pentru potcoave, lămpi de lipit metale, plăci de poleit, pompe, furci de gunoiu, vedre de apă ținute etc. Șine de tren folosite potrivite pentru traverse. Carbid în orice cantitate, firnis, uleiuri de mașini, unsoare Tovotte, oleiu de rapiță.

Depozit principal pentru România-Mare a Fabricii de pluguri RUD. SACK și al firmei americane MAC CORMICK.

Tuturor cari ni-se adresează le răspundem prompt, detaliat și gratuit.

Se caută depozitari pentru localitățile mai mari ardelene și pentru părțile ungurești alipite de Ardeal.